משום פסידא דלקוחות. שמתמוהו על שטר מכירה בינתים: **מאי בינייהו.** בין הני תרתי ליבעי לרבנן: **תרי לחד.** עמנו סייעתם[ד] ותרי למרינהו לחד לליכא מידופק: **בגולגולתא.** שלא הזימוהו אלא העידו שניים על אלו שהן גוללין והכא ליכא למימר שמוך שהרי מילתא מחריפא היא: **יע"ל קג"ס.** שימני שמועות הן וזו לחד מהן עד זומם: **פסולין הוו.** ואין עדותן עדות: **למאי משלמי.** על הטעיחה: **כי הדרי מיזמני לגגיהה.** כשמחזירין וגיזומין על הגגיה לגגלגלי מילתא כו': ס"ג **והלכתא שהעידו בבת אחת והוזמו.** ולא גרסינן והוזמו בבת אחת לכאן להעידו בבת אחת ליכא למימר בשעת עדות טעיחה פסולין הוו ואפילו אי אמרינן עדות טעיחה פסולין הוו כשמחזירין לגגיה אי אמרינן דמפסיד הוה תוך כדי ליבור הוה והזמה לא מיכפת לן אי בבת אחת אי זה אחר זה ובלבד שיזומו על הטעיחה אחר זה ובלבד שיזומו על הטעיחה תמילה: **היו שנים מעידים לותו שגנב והן.** עלמא מעידים לותו שטבח: **בטלה כולה.** ומשלמי כפל והוא פטור לכאן ללא גנב לא טבח ואפילו חזרו והוזמו על הטעיחה[ה] פטורין: **הוזמו על הטעיחה.** ולא על הגגיה: **נמה דכרים אמורים.** להוא מילתא דאמרי לקמן: **בבת אחת בזה אחר זה.** שהעידו כיום על הגגיה והמרו באחד בשבת גגב ובאחר על הטעיחה והמרו בשני בשבת טבח: **ור"ר יוסי.** דכי אמרי להו שהדי עלמו שייתם ביום שני הוזמו לף על הגגיה שביום ראשון מהיכה תימי המי: **ומאי ניהו כו' לאב בעדות אחת בבת אחת.** שהעידו על שחיהן זו בתוך כדי ליבור של זו והמרו באחד בשבת גגב ובשני בשבת טבח והוזמו על שני בשבת ועל"ג באחד בשבת לא חיתוס מיהו לגלגלי מילתא דכי אסהדו פסולין הוו לסבר ר' יוסי למפרע הוא נפסל ובטלה כל עדות אותה שעה שכולה עדות אחת היא: **כדי ליבור.** לקמן [ע"ש] מפרש: **מכאן ולהבא.** מיום שהוזמו ולא מיום שהעידו: **לגגיהה דלא מיזמני לא ליזמוס.** ועל"ג דשהדי לסהדי לסהדי ליה הא לא אחחיל פסולייהו מהשיא שעתא דעל"ג אחחיל בשבת לא חיתוס מיהו שעת עדותן שעת פסלות היתה: **ליזמוס להו [נמי] לגגיהה.** הלי ליזמוס לאו הוה דוקא[ו] (נקט) לשלש ממון אלא לאפוקי להו לגגיה משום פסול עדות: לאו

וכיון דמיד כי אסהדו הוא דמיפסלי כי איתזמו להו אטביחה איתזמו להו נמי אגגיבה דהא תוך כדי ליבור בדיבור דמי אמרי אי תוך כדי דיבור בדיבור דמי דכולי עלמא למפרע הוא נפסל אלא הבא בתוך כדי דיבור בדיבור דמי קא מיפלגי רבנן סברי תוך כדי דיבור לאו

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

משום פסידא דלקוחות מאי בינייהו[ו] דאסהדו ביה תרי לחד ותרי לחד אי נמי דפסלינהו בגזלנותא להך לישנא דאמרת משום פסידא ליכא להך לישנא דאמרת משום פסידא דלקוחות איכא אמר רבי ירמיה מדפתי עבד רב פפא עובדא כוותיה דרבא רב אשי אמר הלכתא כוותיה דאביי[ז] והלכתא כוותיה דאביי[ח] ביע"ל קג"ם: תנן גנב על פי שנים וטבח ומכר על פיהם ונמצאו זוממין משלמין את הכל מאי לאו שהעידו על הגניבה וחזרו והעידו על הטביחה והוזמו על הגניבה וחזרו והוזמו על הטביחה ואי סלקא דעתך למפרע הוא נפסל הני כיון דאיתזמו להו אגניבה איגלאי מילתא למפרע דכי אסהדו אטביחה פסולין הוו אמאי משלמין אטביחה אמרי הכא במאי עסקינן כגון שהוזמו על הטביחה תחילה אמרי סוף סוף כי הדרי מיתזמי אגניבה איגלאי מילתא דכי אסהדו אטביחה פסולין הוו אמאי משלמי אטביחה והלכתא שהעידו בבת אחת והוזמו לימא כתנאי היו שנים מעידין אותו שגנב והן מעידין אותו שטבח והוזמו על הגניבה עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה הוזמו על הטביחה הוא משלם תשלומי כפל והן משלמין תשלומי שלשה א"ר יוסי בד"א בשתי עדיות אבל בעדות אחת עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה מאי בשתי עדיות ומאי בעדות אחת אילימא בשתי עדיות בשתי עדיות ממש בשתי כתות בעדות אחת בבת אחת בזה אחר זה וא"ר יוסי בעדות אחת בבת אחת בזה אחר זה כי מסהדי אגניבה והדר מסהדי אטביחה כי מתזמי אטביחה[י] עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה ואיתזמו להו אגניבה מהיכא תיתי הך אלא לאו בשתי עדיות בעדות אחת בעין שתי עדיות ומאי נינהו כת אחת בזה אחר זה אבל בעדות אחת בבת אחת לא וסברוה דכולי עלמא[יא] תוך כדי דיבור כדיבור דמי מאי לאו בהא קמיפלגי דרבנן סברי מכאן ולהבא הוא נפסל וכיון דמההיא שעתא קא מיתזמי אטביחה דקא מיתזמי איתזום אגניבה דלא מיתזמי לא איתזום ר' יוסי סבר למפרע הוא נפסל

משום פסידא דלקוחות. יש"מ דהא דמייתינן לפסידא דלקוחות היינו דוקא היכא דליכא עדי מסירה דידעי שהשטר מתח ומיהו נראה דיש"כ היכא דייניהו קודם היכא דליכא דיניהו: **דאסהידו ביה תרי בחד ותרי בחד.** מקשינן לפי שיש שני מזימין על כל אחד ואחד לא הוי מידוס ותימה מה נכך הרי תרי כמאה הוו ונראה לפרש להסהידו ביה תרי בחד כגון שיש הניזומין מסייע אחד לחבירו שאין האחד יודע כלום בעדותו של חבירו שראה אחד מהלון זה ואחד מהלון זה או שהודה אחד מהן ואלו שניס מזימים אח שניס שכך שוים אלו כמו אחריס ולא נקט הלי ליפנע אלא משום דמשמע מיניה שאין המוזמין מסייעין זה את זה: **אי נמי דפסלינהו בגזלנותא.** והא לחמרי' בפרק זה בורר (סנהדרין דף כו:) להסיה מתנה זה בורר אחים עליה תרי גזלנין סבר רב פפא כר שמואל לחכשוריה משום דהא לא אכריזוה עלייהו ומסיק דגזלן לחוריימ לא בעי הכרזה ולא חיישינן לפסידא דמקבל מתנה אע"ג דפסידא דלקוחות לאו דוקא דה"ה דיש לחוש לפסידא דמקבל מתנה מ"מ פסלינן להסיה מתנה דמיירי שכבר העידו עליהן בג"ד קושט שחתמו בשטר מתנה או לא גרלית הסיא שטר מתנה עד אחר שנודע פסולן בג"ד ואע"ג דזמנה קודם יש לחוש שמא הקדימו כדפריסית לעיל[יב] ומיהו הסוא עובדא לפרק זה בורר (שם דף מ.) דחד אחר קמאי דידי גגב כור לדידי נפשות פדיעת שיש לפוסלו למפרע וסוי מלי למימר היכא דייניהו לעניו דיני נפשות או לאסור אשה לבעלה ולעניו גיטין וקדושין ועדות החדש דלטעמך דחידוש אין לפוסלן למפרע ולטעמך דפסידא דלקוחות פוסלין למפרע לכל אלו ללא לדחוק לאשכוחי דליכא ביניהו לעניו ממון:

והוזמו על הגניבה וחזרו והוזמו על הטביחה. ומ"ת אפי' למאן דאמר מכאן ולהבא הוא נפסל תקשה דאמכל מקום אם אין גניבה אין טביחה ומכירה וכשאזרו והוזמו על הטביחה אמאי משלמין וי"ל משום דקשבר הכאשה תחילה אומה היא: **שהעידו בבת אחת והוזמו.** דכיון שהעידו בבת אחת ליכא למימר בשעת עדות טביחה פסולין היו ע"ג דלמפרע הוא נפסל דכיון שהעידו בבת אחת כשרים היו כשהעידו בבת אחת יכולין לאזור בהן על העדות של גניבה דתוך כדי דיבור הוא ועל מה שפירש בקונטרס ללא גרסינן והוזמו בבת אחת דבשהזמה לא מיכפת לן אי בבת אחת אי זה אחר זה היה מזומם על הגניבה ועל הטביחה תחילה וקשה לר"י דמה מרויח בקונטי בשהזמה טביחה תחילה לאי משום שאם הוזמו על הגניבה תחילה הוו מוכחשים על הטביחה ואין מליניה לאשי משמיע דס"ל לקמן דהכאשה לאו תחילת הזמה היא ס"ל גם כשהוזמו על הטביחה תחילה הוו מוכחשים על הגניבה מאחר שהעידו בבת אחת ותוך כדי דיבור כדיבור דמי כלאחר בשמוך לרבי יוסי דכי העידו בבת אחת והוזמו על הטביחה בטלה כל העדות משום דתוך כדי דיבור כדיבור דמי ואם נאמו ליישב דבורי תירוץ זה לשברת אבי דלקמן דשבר הכאשה לאו תחילת הזמה היא לריך לגרום והוזמו בבת אחת אבל אין לחוש שאין הגמרא מושם שתה ליישב דברי אבי ללא במה שאחר למפרע הוא נפסל ואוקי ממתני לפי שיטת המקשה שסובר דהכאשה תחילת הזמה היא דפריסית לעיל וכן לקמן כי משני מתני' לאבי אבל אי אחר הכאשה לאו תחילת הזמה היא ומוקי לה כשהוזמו תחילה על הטביחה אין חושש לתרץ למאי דאחר למפרע הוא נפסל כי לפי זה היה לריך להעמידה כגון שהעידו בבת אחת ללא דרך הגמרא הוא שאין חושש לתרץ ללא הקושיא שאשאה לו: הרי

יוסי סבר למפרע הוא נפסל משעה שהעידו בבית דין, ותוך כדי דיבור דאמי ועדות שבטלה מקצתה בטלה כולה. ודחינן להדין תירוצא ואמרינן לא, כולי עלמא למפרע הוא נפסל ובתוך כדי דיבור פליגי, רבנן סברי תוך כדי דיבור

מסורת הש"ס

ג) ס"ל לחזימו, ב) [קדושין נב. ב"מ מב: סנהדרין כז.], ג) [נדרים פו. מיר כ: ב"ב קכט: מכות ו. שבועות לב. תמורה כה:], ד) ל"ל עמנו היית. דבב תמרה) ס"ל פסוק, ו) רש"ל מ"ו, ו) [לף עב ע"ב ד"ה מכאן],

גליון הש"ס

גמ' ביע"ל קג"ם. עיין מג"ש סימן שמ ס"ק טו:

מוסף רש"י

משום פסידא דלקוחות. שלקחו שדות על פיו ואחם מניחן על מצרי ועדיין לא היה יודע שהוא פסול (סנהדרין כד.). מאי ביניהו. בין הני תרי לחד ותרי לחד. תרי כיתות שהעידו בכת זו, שניס אומרו לכל אחד שעמנו היימם במקום פלוני, ומיהם ליכא, פסידא דלקוחות ליכא (שם). דפסלינהו. להני תרי, בגזלנותא. שהעידו שגזלנין הס על גזילה שגזלו מיניה, ומיהם ליכא, דהא מילתא דמניה קמפסדי, לכל פסידא דלקוחות ליכא (שם). ביע"ל קג"ם. ימום שלא מלעגא בלאו מלימות (ב"מ כף:) עד זוממ הכף, לפי שעומד מלליו בפ"ק דעידוסין (טו.). קידושין שלא נמקנין לניסה בהאיש מקדש (קידושין נה.) גילוי דעת בגיטין בשלוח גט (גיטין לד.). מומר לוכל נבלות (סנהדרין כז.) מימני הלכות הן שנחלקו בהם אמני וכבית ובכל מקום הלכה כבית מון מלגו (קדושין נב.).

פט א מיי' פ"כ מהל' עדות הלכה ג:

צ ב מיי' פ"ח מהלכות אלל הל' ח ועי"ש ופ"ג מהלכות שכועות הל' יח ועיין בהשגות ובכ"מ ופ"כ מהל' עדות הל' ג ועיין בהשגות ובכ"מ ופ"ו מהל' מלוה הל' ו ופ"ב מהל' תמורה הל' ד סמג עשין לו קו לאוין רמג טוש"ע ח"מ סי' ללד סעיף לף לב גב וסי' שמ סעיף כד כה וטוש"ע מ"מ סי' כט סעיף ג ופי' רפא סעיף ז:

רבינו חננאל

והילכתא כותיה דאביי ביע"ל קג"ם. והן. ייאוש שלא מדעת, עד זומם זו ההלכה, לחי העומד מאיליו, קידושין שאין מסורין לביאה, גידול בר רעילאי, משומד אוכל נבילה. אקשינן על אביי, תנן גנב על פי שנים וטבח ומכר על פיהן ונמצאו זוממין משלמין את הכל, בגון שבאו באחד בניסן אלו העדים והעידו בבית דין כי ראובן מהיום כך וכך גנב שורו של פלוני וחזרו ובאו הן הן והעידו אחרי כן ראינו שטבחו או מכרו נמצאו זוממין משלמין כפל ד' וה'. ואקשינן אהא דאמרינן בגגן שהוזמו בטביחה תחלה, בגגן שהביא הנטען בגגיבה עדים בט"ו בניסן והזימום ואמרו להם אותו היום שהיעדתן בטביחה עמנו הייתם (והזימום ואמרו להן אתו היום שהיעדתם בטביחה עמנו הייתם) ואחרי כן הוזמו בגגיבה, הלא לטעמ' דאביי דסבר למפרע נפסלין עידי הגגיבה מאחד בניסן שהעידו בבית דין הלא מהיום והלאה נפסלו בכל עדות, שנמצאת בעת שהעידו על הטביחה כבר פסול היה ולא היה מתחייב הגגב על פיהן כלום, והתורה אמרה ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו, ואלו אין להם מעשה. **רפרקינ'** והילכ' שהעידו בבת אחת, כגון שהעידו בבית דין באחד בניסן כי באדר ביום פלוני גגב וטבח ומכר, והוזמו משלמין את הכל. וזה הפירוש ראיה לפירוש למפרע הוא נפסל כי אינה משעה שמעידין על הגגיבה אלא משעה שנתקיימה עדותן בבית דין. **לימא כתנאי היו שנים מעידין אותו שגנב והן מעידין אותו שטבח הוזמו על הגגיבה עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה, הוזמו על הטביחה כולה.** ותרצינ' דב' ר' יוסי הוא דאמ' במה דברים אמורים בשתי עדיות, בעדות אחת כעין שתי עדיות, מאי נינהו כת אחת והעידו על הגגיבה ואחרי כן חזרו והעידו על הטביחה. אבל כת אחת העידה בגגיבה ובטביחה בבת אחת זו היא עדות אחת. ועליה חלקו, רבנן סברי מיכן ולהבא הן נפסלין, ואף על גב דאמרינן תוך כדי דיבור כדיבור דאמי לא מיפסלי מזמן שהעידו אלא מעת ההזמה כרבא, ובטביחה שהוזמו משלמין ובגגיבה שלא הוזמו עדותן כשרה. ור'